

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Zajęcia z zakresu: teologia biblijna
Prowadzący	Prof. ucz. dr hab. Dorota Muszytowska
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Teologia ogólna
Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Niestacjonarne
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	1
Semestr	1
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	Do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	TMA_W01; TMA_06; TMA_W07; TMA_U03; TMA_U11
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	Ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	
Opis i cele przedmiotu	Zajęcia o charakterze praktycznym, polegające na wykonywaniu, indywidualnie i w grupie, zdań z interpretacji wybranych tekstów Biblii, odnajdywaniu w Biblii i formułowaniu tematów teologicznych oraz analizie opracowań naukowych z zakresu teologii biblijnej. Ćwiczenia te mają na celu zapoznanie studenta od praktycznej strony z podstawowymi zagadnieniami teologii biblijnej, jej związków z nauką egzegezą Biblii oraz jej znaczeniem dla uprawiania teologii systematycznej i praktycznej.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
Blok ćwiczeniowy I Biblijna etyka chrześcijańska w wybranych tekstach Biblii – praca w małych zespołach z tekstami biblijnymi i dyskusja	6
Wprowadzenie metodologiczne	
Zagadnienie bogactwa i ubóstwa w życiu chrześcijańskim	
Blok ćwiczeniowy II Tematy z zakresu teologii stworzenia, antropologii biblijnej, chrystologii i eklezjologii biblijnej	9

1. Po co i jaka ekologia jest nam potrzebna? Biblijne podstawy ekologii	
2. <i>Imago Dei</i> – Godność osoby ludzkiej w perspektywie teologii stworzenia	
3. Rozumienie grzechu w Biblii. Człowiek współczesny a podejście do grzechu	
4. Problem czy dar płciowości? Równość w godności kobiety i mężczyzny	
5. Dlaczego nierozterwalne? Małżeństwo w zamyśle Boga Stwórcy	
6. Chrystologia Ewangelii synoptycznych a ikony mesjańskie w Starym Testamencie	
7. Biblijne podstawy duchowości wspólnotowej jedności	
8. Charakterystyka problemów współczesnego Kościoła w świetle Listów do Siedmiu Kościołów: List do Kościoła w Efezie, Smyrnie i Pergamonie (Ap 2, 4 – 2, 17)	
9. Charakterystyka problemów współczesnego Kościoła w świetle Listów do Siedmiu Kościołów: List do Kościoła w Tiatyrze i w Sardes (Ap 2, 18 – 3, 6)	
10. Charakterystyka problemów współczesnego Kościoła w świetle Listów do Siedmiu Kościołów: List do Kościoła w Filadelfii i w Laodycei (Ap 3, 7-22)	
Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie absolwent po tych studiach będzie wiedział i umiał)	Opis przedmiotowych efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie student po tym przedmiocie będzie wiedział i umiał)	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
TMA_W01	wykazuje pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, szczególnie w zakresie teologii biblijnej, systematycznej, praktycznej oraz dialogu międzyreligijnego	Absolwent zajęć zna podstawowe zasady interpretacji tekstu biblijnego jako podstawy teologii biblijnej, zna i rozumie związki pomiędzy teologią biblijną, jej odczytywaniem z tekstu objawionego a teologią systematyczną i praktyczną	Ćwiczenia indywidualne i zespołowe; praca pisemna; prezentacja
TMA_W06	prezentuje pogłębioną wiedzę na temat religii monoteistycznych i ich instytucji religijnych i kulturalnych	Absolwent zajęć wie o zakorzenieniu zagadnień teologicznych w orędziu biblijnym i zna korzenie wielu zagadnień teologicznych wspólnych dla judaizmu i chrześcijaństwa, np. idei stworzenia i Boga-Stwórcy.	Ćwiczenia indywidualne i zespołowe; praca pisemna; prezentacja
TMA_W07	wykazuje uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu teologii biblijnej	Absolwent zajęć rozumie specyfikę teologii biblijnej nieodłącznie związanej z umiejętnościami interpretacji tekstu Biblii; zna wytyczne Kościoła dotyczące interpretacji Biblii w Kościele; zna wybrane dokumenty Papieskiej Komisji Biblijnej	Ćwiczenia indywidualne i zespołowe; praca pisemna; prezentacja
TMA_U03	dokonuje krytycznej analizy wskazanych treści z zakresu teologii biblijnej	Absolwent zajęć umie krytycznie odnosić się do tekstów naukowych z zakresu teologii biblijnej z wybranych zagadnień dotyczących teologii stworzenia, antropologii biblijnej, chrystologii i eklezjologii biblijnej	Ćwiczenia indywidualne i zespołowe; praca pisemna; prezentacja
TMA_U11	posługuje się dostępnymi metodami i narzędziami interpretacji tekstów teologicznych	Absolwent zajęć potrafi w podstawowym zakresie zinterpretować teksty Biblii, odnaleźć i sprecyzować kwestie teologiczne tam obecne; umie podejmować dyskusje na ich	Ćwiczenia indywidualne i zespołowe; praca pisemna; prezentacja

		temat. wykorzystując opracowania egzegetyczno-teologiczne tekstów biblijnych.	
--	--	---	--

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

W01; W07	Wspólna i samodzielna analiza tekstów biblijnych wg hermeneutycznego klucza
W06; W07; U11	Wykonanie podczas zajęć ćwiczeń analizy tekstu z pomocą dostępnych narzędzi egzegetycznych
W06; U03; U11	Lektura własna opracowań naukowych z zakresu teologii biblijnej i ich krytyczna ocena, opracowanie pisemne
W01; W06; U03; U11	Prezentacja wyników pracy własnej w grupie i dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin /ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	15/0,5 ECTS
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	15	45/1,5 ECTS
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	30	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Student do zaliczenia przedmiotu zobowiązany jest:

- 1) do aktywnej obecności podczas zajęć i wykonania poprawnie zleconych zadań podczas zajęć (blok ćwiczeniowy I) – 1/3 oceny końcowej
- 3) przygotowania pracy pisemnej na wyznaczony temat – 1/3 oceny końcowej
- 4) prezentacji wyników swojej pracy w grupie zajęciowej (blok ćwiczeniowy II) – 1/3 oceny końcowej

Esej (ok. 4-6 stron) – zwięzłe przedstawienie problemu na podstawie literatury oraz wykazanie na dowolnych przykładach (pozytywnych lub negatywnych) aktualnego wymiaru podjętej kwestii dla współczesnych wierzących [adekwatnie do podejmowanego tematu spróbuj odpowiedzieć na pytania: jakie są współczesne problemy związane z przyjmowaniem idei zawartych w Biblii we współczesnym świecie, w jaki sposób słowo Boga zawarte w Biblii jest aktualne dla współczesnego wierzącego].

Prezentacja – czas: 10-12 min.

- 1) przedstaw syntetycznie istotne zagadnienia z treści wskazanej literatury tematycznej
- 2) przedstaw jak twoim zdaniem uwidacznia się aktualny wymiar omawianej kwestii na podstawie konkretnego przykładu, przedstaw swój punkt widzenia, podaj pytania do dyskusji.

Literatura obowiązkowa

1.	Dokumenty Papieskiej Komisji Biblijnej (obowiązują całą grupę) – dostarczone na Teams: 1) Biblia i chrystologia 2) Czym jest człowiek? (Ps 8, 5). Zarys antropologii biblijnej
2.	Wyznaczone artykuły tematyczne niezbędne do przygotowania prezentacji (przekazane w USOS i MS Teams razem z tematami) – student zobowiązany jest do lektury tekstu związanego z przyporządkowanym mu tematem Ad 1. Karczewski M., Biblijna teologia stworzenia jako źródło ekologii integralnej, <i>Studia Elbląskie</i> 17/2016, 135-146. Najda A.J., Początki ekologii w Biblii, <i>Studia Ecologiae et Bioethicae</i> 2/2024, 143-150.

Ewertowski S., Chrześcijanin wobec stworzenia, <i>Studia Elbląskie</i> 1/1999, 183-192. Ad. 2 Dąbek T.M., Godność człowieka na podstawie Biblii, <i>Polonia Sacra</i> 18/62/2006, 139-149. Rosik M., Godność osoby ludzkiej w świetle Ps 8, 2-10, <i>Wrocławski Przegląd Teologiczny</i> 19/2/2011, 81-96. Zygmunt A., Godność osoby ludzkiej w nauczaniu Jana Pawła II, <i>Facta Simonidis</i> 2/2009, 35-49. Ad. 3. Dziadosz D., Biblijny sens i wymiary grzechu w Pięcioksięgu, <i>Przegląd Homiletyczny</i> 12/2008, 73-90. Jastrzębski S., Starotestamentowe rozumienie grzechu według Rdz 1-11, <i>Studia Diecezji Radomskiej</i> 7/2005, 45-50. Jędrzejewski S., Terminologia grzechu w tradycjach Hebrajskiej Biblii, <i>Polonia Sacra</i> 26/3/2022, 93-112. Ad. 4. Stefanek S., Mężczyznę i niewiastę stworzył ich: płeć w Biblii, <i>Studia nad Rodziną</i> 1/1/1997, 9-16. Kułaczkowski J., Charakter jedności pomiędzy mężczyzną i kobietą w świetle Księgi Rodzaju 2, 24-25, <i>Seminare</i> 21/2005, 135-145. Żywica Z., Biblijny fenomen „Bożego obrazu” kobiety w androcentrycznej historii Izraela, <i>Collectanea Theologica</i> 74/2/2004, 121-139. Opcjonalne: Warzecha J., Godność kobiety w Starym Testamencie, <i>Communio</i> 13/6/1993, 19-29. Adamczyk D., Promocja godności kobiety w świetle Listu apostoelskiego <i>Mulieris dignitatem</i> Jana Pawła II, <i>Studia Gnesnensia</i> 27/2013, 165-201. Ad. 5. Kowalski M., Separacja – tak, rozwód – nie. Wyzwania i implikacje płynące z metodologicznego rozwoju nauk biblijnych i teologii systematycznej, w: <i>Dogmat i metoda</i>, Kraków 2020, 537-570. Malina A., Biblia o nierozzerwalności małżeństwa, <i>Symposium</i> 14/1(19)/2010, 9-26. Ad. 6 Krawczyk R. Typy Chrystusa w Starym Testamencie, <i>Studia Warmińskie</i> 40/2003, 7-14. Najda A.J., Jezus Mesjasz według Nowego Testamentu, <i>Studia Gdańskie</i> 35/2014, 15-26. Lisica. J., Chrystologia Ewangelii według św. Marka w świetle Nowej ewangelizacji, <i>Studia Pelplińskie</i> 2017, 291-302. Ad. 7. Tatar M., Biblijne podstawy eklezjalnej duchowości <i>communio</i>, <i>Collectanea Theologica</i> 91/2/2021, 119-145. Conder K., Jezus i jedność Kościoła w Apokalipsie św. Jana, w: <i>Dzięki Bogu za Jego dar niewypowiedziany</i> (2 Kor 9, 15). Boże dary i ludzka odpowiedź, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu JPII, Kraków 2020, 227-257. Ad. 8., 9., 10 Podeszwa P., „Temu, który nas miłuje” (Ap 1,5) Miłość Chrystusa do Kościoła w świetle wybranych tekstów z Apokalipsy św. Jana, <i>Teologia Praktyczna</i> 16/2015, 95-110. Langkammer H., Kościół w Apokalipsie Jana, <i>Roczniki Teologiczne</i> 43/2/1996, 105-112. Komentarze pomocnicze do interpretacji tekstu: Ostański P., <i>Objawienie Jezusa Chrystusa. Praktyczny komentarz do Apokalipsy</i>, Apostolicum, Ząbki 2005, 69-136.
--

	Wojciechowski M., <i>Apokalipsa Świętego Jana</i> , NKB/NT t. 20, Edycja Świętego Pawła 2012, 125-172.
--	--

Literatura uzupełniająca

1. von Rad, G., *Teologia Starego Testamentu*, PAX, Warszawa 1986.
2. Schreiner, J., *Teologia Starego Testamentu*, PAX, Warszawa 1999.
3. Rosik, M., red., *Teologia Nowego Testamentu*, t. 1-3, Wrocław 2008.
4. Schelkle, H., *Teologia Nowego Testamentu*, t. 1-3, WAM, Kraków 1984.
5. Weiser, A., *Teologia Nowego Testamentu*, WAM, Kraków 2011.
6. Dokument Papieskiej Komisji Biblijnej *Interpretacja Pisma Świętego w Kościele*.

*** lista rodzajów zajęć**

x ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)

☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe

☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego

☐ wykład kierunkowy

☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne

☐ seminarium dyplomowe

(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)